

סימן תמ

**האם ידוע מה בדיוק היה כתוב במכתב אדמו"ר החזון יחזקאל זיע"א
אל מרן הגרי"ז זיע"א בשנת תער"ב
בענין היתר בן פקועה?**

בס"ד יום שלישי שנכפל בו כי טוב ט"ז מנ"א תשס"ד
הוד כבוד הדר"ג רבנו הגדול נשיא נשיאי
בית הלוי שליט"א

יהא אור תורתם הקדושה זורח לנו לעד!

הנני בסייעתא דשמיא לרשום בזה במה שראיתי
בספר הקדוש הנורא „שיעורי רבנו משולם דוד
הלוי" על מסכת ערכין בסוף עמ' ע' שמובא שם
בסגנון כזה: „ומאי דנקטנו לעיל פשוט דבשחיטת
האם חל ההיתר שחיטה אף על הולד כך נקט מרן
זצ"ל, ואולם הגר"י אברמסקי ר"ל דהוא היתר סתמא
משום דכל בבהמה תאכלו, דכל מה שנמצא במעי
הבהמה הותר באכילה, ולא משום דהשחיטה חלה
אף על העובר, ע"י חדושי מרן רי"ז הלוי במכתבים
עמ' ע"ט... ומ"מ מסוגיא דתמורה (יא: יב.) לכאורה
איכא ראייה לדברי מרן זצ"ל, דאם הוי היתר בעלמא,
ולא משום דחל שחיטה על הולד, א"כ מה הוא
הספק משום שחוטי חוץ וחולין בעזרה, הא ליכא
שחיטה בולד, ודו"ק", עכ"ל הספר.

והנה מתוך הלימוד בס"ד בספר „חזון יחזקאל"
על התוספתא חולין נתעוררתי בס"ד שצריך לדעת
ברור מה ה"י כתוב באותו „מכתבו הגיעני" של
החזון יחזקאל למרן בשנת תער"ב, אשר עליו
השיב מרן, ותשובתו נדפסה שם בחידושי מרן
רי"ז הלוי דף ע"ט.

דהנה בחזון יחזקאל על התוספתא חולין
[שנדפס בשנת תרח"צ, כ"ו שנים אחר שנת תער"ב
הנ"ל] בעמוד 40 כתוב לאמור: „הא שהולד נותר
בשחיטת אמו מדין „בהמה בבהמה תאכלו" אינו
משום שחשוב כאילו נעשה בו מעשה שחיטה
(דאילו לגבי הבהמה עצמה מעשה השחיטה שנעשה
בצוארה חשיב כאילו נעשה בכל גופה וכאילו כל
אבריה שחוטים, מה שאין כן לגבי העובר), ורק
שהיתר שחיטת אמו חלה גם עליו על הולד.

והיכא שהאם היא טרפה, אשר מלבד האיסור
טרפות אשר בה אין שחיטתה מתירתה באכילה,
כאשר הוכחנו לעיל בחדושים בפרק א' הלכה ז'
עיי"ש (וכן משמע מהא שנאמר בסוגית הגמרא
במכילתין דף ע"ה ע"א, „או דילמא אפי' למ"ד
טרפה אינה חיה הני מילי בהמה דיש במינה שחיטה"
ועיין שם בפירוש רבנו גרשום מאה"ג), ממילא לא
חל היתר שחיטה על העובר נמי, ושחיטת אמו
מועילה לו להעובר רק לטהרו מידי נבלה, דומיא
דפעולת היתר השחיטה אשר פעלה על אמו הטרפה
שאינה מטמאה טומאת נבלה, עכ"ל החזון יחזקאל.

ואם כן מה שכתב כאן החזון יחזקאל אינו
כהסגנון הנ"ל שבספר הנ"ל, שזה סתם היתר של
„כל בבהמה תאכלו" בלי קשר לשחיטה, שאמנם כן
השלילה, שאין מעשה השחיטה עצמה שנעשה בהאם
נחשב כנעשה מעשה השחיטה בהעובר, בזה משתווים
שני הסגנונים, אבל בהצד החיובי, הנה בחזון יחזקאל
כותב להדיא „שהיתר שחיטת אמו חלה גם עליו
על הולד", לא רק היתר אכילת אמו חלה גם על
הולד, אלא שהיתר שחיטת אמו חלה גם על הולד
[לא מעשה השחיטה עצמו, כמו על שאר איברי
הבהמה, אלא היתר שחיטת האם, אבל עכ"פ היתר
השחיטה אמרינן, ולא רק היתר האכילה], ואילו
בספר הנ"ל הסגנון הוא „דכל מה שנמצא במעי
הבהמה הותר באכילה", לא שהותר בהיתר השחיטה.

אשר הלא רק על סגנון זה שייך מה שהובא
שם בספר להעיר מהגמרא דתמורה י"א ב' י"ב
א', שזה צע"ג על סברת החזו"י, שמה שייך
להסתפק שבהעובר נעשתה פעולה של שחוטי חוץ,
או שחיטת חולין בעזרה, אם אמרינן שאין לעובר
שום קשר עם השחיטה של האם, רק עם ההיתר,
לא היתר השחיטה, אלא היתר האכילה.

אמנם בהמשך הדברים בחזון יחזקאל דילן
בחוליו עמ' 40 הנה החזון יחזקאל עצמו מדבר

סימא פנינים ואגרות משמר הלוי חלק ז בביתא תפא

סימן תמ

בהמה מעוברת שהיא חולין וולדה שלמים, משום שהיתר שחיטת האם חל גם על העובר וישנו באיסור שחוט חוץ, עכ"ל החזון יחזקאל.

וכאן הבן שואל: האם כל המהלך הנשגב הזה דהחזון יחזקאל עדיין לא הי' קיים אצלו בשנת תער"ב, ואז היתה לו הבנה אחרת בענין?

ומה בדיוק היתה ההבנה אז? ועל מה בדיוק קיימי דברי מרן הגרי"ז זיע"א במכתבו אליו?

וכל זה בנוגע להגדרה דהיתר הבן פקועה בשחיטת אמו.

והוא הדין בנוגע להנושא דשחיטת טריפה אינה מתירה באכילה, מלבד האיסור טריפה שיש על הבהמה, דהנה גם בזה זכינו לשיחתו של אדמו"ר החזון יחזקאל זצוק"ל בתוספתא לחולין עמ' 8, אשר כל הלומד ומתענג שם על הקונטרס הנפלא, הרי נאחז בצמאון עצום לדעת: האם נשתנה, ומה נשתנה, אצל אדמו"ר החזון יחזקאל ע"י מכתב קדשו של מרן הגרי"ז זצוק"ל? האם יש כאן משנה ראשונה ומשנה אחרונה, מעיקרא מאי קסבר ולבסוף מאי קסבר?

ואם היינו זוכים לראות את מכתבו של אדמו"ר החזון יחזקאל למרן הגרי"ז משנת תער"ב, אשר עליו קאי מכתבו של מרן הגרי"ז, כי אז היינו מקבלים הארת עינים ושמחת הלב לעמוד על כירורם של הדברים הנשגבים הללו משרשם.

והנני מודה להשי"ת שסייעני לעיין בהאי ענין טמיר ונעלם היום, יום הנישואין בשעטומ"צ של החתן היקר שמואל אנשל אברמסקי שליט"א בן הרב ר' יעקב משה דוד שליט"א בן הרב ר' מנחם עזרא שליט"א בן כבוד קדושת אדמו"ר החזון יחזקאל זיע"א ולמעלה בקדש גאוני קדושי עליון הרידב"ז והצדיק ממוש והלבוש והמהרש"א.

עב"ג הכלה המהוללה בתנו דבורה תליט"א נז"נ להגאון מאור הגולה החשק שלמה זיע"א ולמעלה בקדש הסדר הדורות והמהרש"ל, יעזור השי"ת שיעלה זיווגם יפה לבנין עדי עד עם דורות ישרים מבורכים עד סוף כל הדורות בשובע שמחות נצח סלה ועד.

הנני לוי מחוה קידה קמי רבי

משה מרדכי הלוי שולזינגר

בהרחבה מהסוגיא דתמורה דף י"ב ע"א, וזה לשון קדשו של אדמו"ר זצוק"ל: "ועוד יש להעיר מהא דאיתא בתמורה דף י"ב ע"א "בעי מיני' אביי מרב יוסף היא חולין וולדה שלמים ושחטה בחוץ מהו? א"ל מי קרינא בי' והביאום לד'. ל"א א"ל ראוי לפתח אהל מועד חייבין עליו בחוץ", והעתיקה הרמב"ם בה' מעשה הקרבנות פי"ח הי"ג בלשון כזה: "בהמת חולין שעוברת קדוש אסור לשחטה בחוץ, ואם שחטה אינו לוקה, מפני שאינו ראוי לבוא לפני השם", ולפי האמור שמעשה השחיטה הנעשה בהאם לא חשיב כאילו נעשה בהעובר עצמו וכאילו הוא שחוט, תיפוק לי' שאינו לוקה משום שחוט חוץ משום דלא עשה מעשה שחיטה בהעובר עצמו שרק הוא קדוש ולא האם? ...

ויש לומר נהי שמעשה השחיטה שנעשה בהאם לא חשיב כאילו נעשה בהעובר וכאילו הוא שחוט, מ"מ כיון שחל עליו היתר שחיטת אמו, טעמא בעי, מדוע מותר לשחוט בהמה מעוברת, ואין בזה משום איסור אותו ואת בנו, אחרי שהיתר השחיטה חלה על שניהם? [דבר זה כתב החזון יחזקאל לתרץ קושיא שהקשה שם עוד לפני שהקשה מתמורה י"ב א', וזה לשון קדשו שם: "אך יש לעיין ממה שכתב הרמב"ם בהלכות שחיטה (פי"ב ה"י) "מותר לשחוט את המעוברת עובר ירך אמו" ואין בזה משום איסור אותו ואת בנו..., ולפי האמור לעיל שמעשה השחיטה שנעשה בהבהמה לא חשיב כאילו נעשה בהעובר עצמו, א"כ למה לי' למיכתב הטעם שמותר לשחוט את המעוברת משום שעובר ירך אמו, תיפוק לי' שאין עושים בו מעשה שחיטה?", עד כאן לשון הקושיא, ועל זה תירץ כאן בחזו"י, ש"מ"מ כיון שחל עליו היתר שחיטת אמו, טעמא בעי, מדוע מותר לשחוט בהמה מעוברת ואין בזה משום איסור אותו ואת בנו, אחרי שהיתר השחיטה חל על שניהם?" ומסיק שהטעם הוא שעובר ירך אמו ואינו חשוב דבר חי בפני עצמו, והוא מת אגב אמו. עד כאן בנוגע להקושיא מהשוחט את המעוברת].

ועכשיו ממשיך החזון יחזקאל בנוגע להקושיא מתמורה דף י"ב ע"א וזה לשון קדשו: "והוא הדין נמי לגבי שחוט חוץ, אלמלא הטעם שאינו ראוי לבוא לפני השם הי' אסור לשחוט בחוץ